

פרופיל המשתמשים בספריות הציבוריות למוזיקה בישראל

יעל זורוף

מטרת מחקר זה היא להתחקות אחר פרופיל המשתמש בספרייה הציבורית למוזיקה בארץ. מחקר 'פרופיל משתמש' הוא כלי שבאמצעותו ניתן לתאר בנקודות את אפיוני המשתמש. בניית הפרופיל חשובה לגישור בין המוסד למשתמש ולנתינת השירות המתאים והטוב ביותר. על הספרייה להיות ערה לצורכי מבקריה, וכדי לדעת מה הם אותם צרכים יש לבדוק את פרופיל המשתמש. לא נמצאו מחקרים קודמים הדנים בשאלת פרופיל המשתמש בספריות הציבוריות למוזיקה, לבד משהם (1994), שהשוותה את פרופיל הקורא בספריות הציבוריות עם פרופיל המאזין בספרייה אחת למוזיקה בארץ. המחקר הוא סקר שנערך בקרב משתמשי הספריות הציבוריות למוזיקה בארץ. הוא הקיף 144 נבדקים מחמש ספריות, וכלל התייחסות להעדפות האזנה והתנהגות המשתמש תוך כדי ההאזנה, וכן התייחסות לפרטים דמוגרפיים. הנבדקים הם משתמשי הספריות שענו על השאלון בכתב, בעת שהותם בספרייה, בין החודשים ינואר-מאי 2002. מן הממצאים עולה פרופיל המשתמש הממוצע כזכר, צעיר (גילאי 29-19), שנולד בארץ, גר בעיר בה ממוקמת הספרייה, ללא השכלה מוזיקלית ועל פי רוב הוא תלמיד או אדם עובד. המשתמש הממוצע נוטה להגיע שש או שבע פעמים בממוצע בחודש לספרייה ומגיע כדי לממש יותר ממטרה אחת. כל ביקור שלו אורך בממוצע כחצי שעה, ואם הוא מאזין למוזיקה בספרייה, ההאזנה אורכת כרבע שעה בממוצע. מספר הדיסקים המושאלים הוא בין שניים לשלושה דיסקים, ואם הוא מאזין בספרייה, הוא מאזין בממוצע לשניים או לשלושה דיסקים. הוא נוטה לקרוא בזמן ההאזנה, בדרך כלל את טקסט היצירה. המשתמש הממוצע אינו מנוי בספרייה, ומגיע, על פי רוב, לבד. הוא נעזר ביותר מקריטריון אחד על מנת לבחור את העדפותיו המוזיקליות. הקריטריונים המשמשים אותו בהעדפותיו הם זמר שחביב עליו או להקה וסגנון מוזיקלי של המבצעים. הסגנונות המוזיקליים המועדפים עליו הם מוזיקה קלאסית, רוק, פופ ומוזיקה ישראלית.

מבוא

התרבות. שם נכתב: "אוספים ושירותים צריכים לכלול את כל סוגי הטכנולוגיות המודרניות והאמצעים הנאותים לצד החומרים המסורתיים...", בנוסף נאמר בו כי על הספריות לאפשר "גישה לביטויים תרבותיים בכל האמנויות" ו"עידוד רבגוניות תרבותית" (שהם, 1995) הבאים לידי ביטוי גם בפורמטים שונים. יש שתי גישות להגדרת אוספי המדיה בספרייה. הגישה הראשונה מגדירה את אוספי המדיה ככלל פריט באוסף שאינו ספר. על פי גישה זו אוספי המדיה כוללים כל דבר ויזואלי מאז ומעולם (Nolan, 1961). גישה שנייה מגדירה את אוספי המדיה כאוספים דיגיטליים שהתחילו עם התפתחות השקופיות (Widzinski, 2001). בסוף המאה ה-19, ועם תחילת המאה ה-20 החלו הספריות להכניס אוספי מדיה אשר הלכו והתפתחו עם חדירת הטכנולוגיה והתפתחות תעשיית הסרטים ואוספי המוזיקה (Widzinski, 2001). הספריות הציבוריות החלו לפתח את אוספי המדיה רק בשנות ה-50 לאחר מלחמת העולם השנייה (Nolan, 1961). התפתחות נוספת של הכנסת פריטי המדיה בספריות

רבים החושבים שהספרייה המסורתית מכילה רק ספרים, ואולם כבר ב-1906 טען דיואי כי גם תמונות מהוות חלק אינטגרלי בלתי נפרד מהספרייה, ויש לרשמן בקטלוג שלה. הוא טען שמטרת הספריות היא להפיץ מידע באופן הטוב, המהיר והזול ביותר גם כאשר מדובר בתמונה ולא בספר (Widzinski, 2001). כיום ניתן למצוא בספרייה בת זמננו מגוון רחב של פורמטים שבאמצעותם מוצג המידע כגון: מידע מודפס, מידע ויזואלי, מידע אורקולי ואמצעי מולטימדיה. בשנת 1949 המניפסט הראשון של UNESCO לספריות הציבוריות, הכיר רשמית בנחיצות הימצאותם של פריטי מדיה שונים בספרייה הציבורית. נכתב בו, כי על הספריות הציבוריות לספק מידע בכל דרך בה ניתן (Arntsen, 1984). המניפסט השני, משנת 1972 מוסיף, כי בעקבות התפתחות הטכנולוגיה, על הספריות להחזיק פורמטים חדשים במקביל לספרים: שקופיות, סרטים, הקלטות מוזיקה וכדומה. בשנת 1994 מדגיש המניפסט השלישי את עניין הפצת

ואפשרה רכישה רבה של יצירות (Nolan, 1961). בשנות ה-50 החלה תמונת המצב להשתנות. אוספי מוזיקה הוקמו והתפתחו בהיקף רחב. ההתפתחות המהירה של הטכנולוגיה גררה שינויים באוספים (McWilliams, 1979). בשנות ה-90, החלו לפתח בספריות את אוסף המוזיקה הפופולרית כגון ג'אז, רוק, פופ וכדומה. שינוי זה הגיע כתוצאה מהתפתחות מחקרי המוזיקה בתחום. הכנסת סגנונות אלו לאוספי הספרייה - גם הם משקפים את תרבות התקופה (Casey and Taylor, 1995; Miller, 2001). חשיבותו של אוסף קלטות המוזיקה בספרייה היא ביכולתו לספק מוזיקה למשתמשים שאין בחזקתם ציוד האזנה; וביכולתן של הספריות הללו להשאיל למשתמשים המעוניינים קלטות שיוכלו להאזין בביתם, או להאזין להם בספרייה (Miller, 2001).

ספריית מוזיקה אינה שלמה מבחינה מוזיקלית אם יש לה רק אוסף מודפס. הקלטות המוזיקה הם חלק אינטגרלי מבסיס האוסף. על-פי IAML-UK (International Association of Music Libraries), האזנה למוזיקה בספריות פופולרית יותר מקריאה (IAML-UK, 2002).

על הספריות להיות קשובות למוסד ולמשתמשיו, על מנת לבנות אוסף אפקטיבי, שישירת אותם בצורה הטובה ביותר (Kuyper-Rushing, 2002). הספריות מחפשות דרכים בהן ניתן להגיע אל קהל המשתמשים. הן עורכות לשם כך פעילויות, כגון תערוכות, הרצאות וקונצרטים (Gerborth, 1971). Miller (2001) טוען כי על הספריות הציבוריות לתעד קטעי מוזיקה ולאסוף קטעים מוזיקליים הנוצרים בקהילה בה היא נמצאת. על ידי כך מגשימה הספרייה הציבורית את אחת ממטרותיה והיא לשמר את המידע של תרבות המקום שבו היא פועלת. לקדם מוזיקה הנוצרת באזור ולהציג את כל מאפייניה. בדרך זו, תראה הקהילה כי לספרייה יש מה להציע, מעבר מקום אחסון למידע בלבד. תפקיד הספריות למוזיקה אינו רק להוות מקום המלמד על העבר, כי אם להיות מרכז המפתח את הקהילה מבחינה תרבותית, בוחן את צורכי המשתמשים בהם ומתחשב בהם. עתיד הספריות למוזיקה תלוי בהתפתחות הטכנולוגית, ובהיצע שהספריות יציעו למשתמשים (Heikki, 1984). Burkat (1981) טוען שעל הספרייה הציבורית להוות מרכז קהילתי למוזיקה, ולהיות חלק אפקטיבי ואטרקטיבי בחיי המוזיקה של הקהילה. הוא מזכיר כי על הספרייה לוודא באופן תמידי שהיא עונה על צורכיהם של

הגיעה בשנות ה-70 וה-80 עם התפשטות השימוש בקלטות הווידיאו והאודיו (Widzinski, 2000). פריטי המוזיקה נראים ל-Arnstsen (1984) כחלק מהותי מאוסף הספרייה, והיא טוענת כי ספריות ציבוריות לא ממלאות את חובותיהן ולא משרתות את מטרותיהן במלואן, כל עוד אינן מחזיקות אוסף מוזיקלי לצד אוסף הספרים. הקלטות מוזיקה הפכו להיות תופעה עכשווית בספריות. ההקלטות מספקות מידע רב לחוקר ולמאזין, יותר מאשר המוזיקה הכתובה, ולא משנה עד כמה היא ערוכה היטב (Rebman, 1993). לאור האמור לעיל, הוחלט, שהמחקר הזה יתמקד בספריות הציבוריות למוזיקה בישראל. הספריות הציבוריות למוזיקה ההולכות ומתחדשות, ומתפתחות עם השנים, הן בצד המוזיקלי והן בצד הטכנולוגי, והן תחום אשר טרם נחקר בארץ לעומקו. מטרת מחקר זה היא להתחקות אחר פרופיל המשתמש בספרייה הציבורית למוזיקה, לעמוד על העדפותיו והתנהגותו בעת האזנה ולנסות לזהות מיהו המשתמש הטיפוסי בספריות הציבוריות למוזיקה בישראל.

סקירת ספרות

אוסף קלטות המוזיקה בספרייה הפך לאחד האוספים החשובים מבין אוספי המדיה בספרייה (Miller, 1964). בעוד שבעבר היוו האוספים המודפסים, הספרים והפרטיטורות את העיקר. כיום, עם התפתחות הקול והתמונה (סרטים) בנוסף לאוספים המסורתיים, מחזיקות הספריות גם אוספים של הקלטות מוזיקה בפורמטים שונים, שהכניסו ממד נוסף לתחום (Smith, 1989; Moore, 2000).

אוספים מוזיקליים מודפסים קיימים באירופה כבר 400 שנה. הרצון לשמר מוזיקה ולתעד אותה הוא שהביא לבניית אוספים אלו (Benton, 2001). בשלהי שנות ה-90 של המאה ה-19 נפתחו מדורי מוזיקה בספריות הציבוריות בארה"ב, ובשנות ה-30 של המאה ה-20, החלו הספריות לפתח אוספי הקלטות, בהם ראו פוטנציאל גדול (Bradley, 1990). בעקבות התפתחות מכשור ההקלטה, בתחילת המאה ה-20, התאפשרה לציבור הרחב חשיפה ליצירות מוזיקה. מכשור ההקלטה הקל את נגישות הציבור ליצירות אלו (Bradley, 1990; Steuermann, 1978). שיפור באיכות הסאונד של ההקלטות קירב את המוזיקה אל האוכלוסייה אשר לא יכלה להרשות לעצמה, מבחינה כלכלית, להאזין לקונצרטים חיים. הוזלת מחירי ההקלטות הקלה על תקציב הספרייה

את המידע הנחוץ לספרייה בנוגע למבקרים הבאים בתחומיה (Kim and Little, 1987; Burns, 1994). השוני בין קהילה לקהילה מונע את האפשרות להסיק מנתוני ספרייה אחת על ספרייה אחרת (Kim and Little, 1987). Clegg (1985) מציעה לספריות למוזיקה לאמץ את מחקרי פרופיל המשתמש, במטרה לאסוף מידע, על המשתמש והן על שירותי הספרייה.

ספריות מאמצות את שיטת בניית פרופיל משתמש כדרך לקבוע את דרישות המשתמשים במטרה לייעל את דרכי השירות המוצעים בה וכדי לקבוע את מטרותיה לעתיד. בניית פרופיל עונה על מספר שאלות כגון: מי משתמש בספרייה, באיזו תדירות המשתמש מבקר בספרייה, מיהו המבקר הפוטנציאלי וכדומה (Clegg, 1985; Burns, 1994). באמצעות ניתוח המאפיינים של מבקרי הספרייה ניתן גם ללמוד מי לא מגיע לספרייה, ולנסות להגדיל את מספר המבקרים בנוסף, ניתן גם להבין אלו מן השירותים אשר הספרייה מציעה לקהל המבקרים נמצאים בשימוש, ואלו שירותים מיותרים או אינם מנוצלים על ידי קהל המבקרים (Clegg, 1985; Lange, 1988; Marchant, 1994). על מנת להדגיש בקהילה את נחיצות הספרייה, על הספרייה לענות על צרכי משתמשיה, ועל מנת לענות על צרכים אלו, עליה להיות ערה לשינויים הטכנולוגיים, הכלכליים והדמוגרפיים המשפיעים על הקהילה. ערנות זו יכולה להיות מושגת על ידי בדיקת פרופיל המשתמש בספרייה (Casey and Taylor, 1995).

מחקרי פרופיל משתמש

קיימים מעט מחקרים העוסקים בשאלת פרופיל המשתמשים בספריות ציבוריות למוזיקה (Clegg, 1985; Casey and Taylor, 1995). העדפות מוזיקליות של משתמשים נבדקו רק בנושא משני, במסגרת מחקרים שעסקו בבדיקת שירותי הספריות הציבוריות, ככלל, ולא עסקו בספריות למוזיקה, באופן ספציפי, (לדוגמה ראו מחקרם של Hays, Shearer and Wilson, 1971, מחקרה של Lange, 1988, ומחקרה של שהם, 1994). Hays, Shearer and Wilson (1971) בדקו במחקרם את שירותי הספרייה השונים ובין השאר השימוש באוסף המוזיקה, באזור Piedmont, בצפון קרוליינה, ארה"ב. במחקר נבדקו 300 עקרות בית מהאזור, והוא עסק במודעותן של הנחקרות להימצאות ספרייה ציבורית ליד ביתן, בהעדפות מוזיקליות, במידת העדכון של המידע הנמצא בספריות וביעילות שירותי הספרייה המתבצעים מחוץ לכותלי הספרייה. נמצא, שמבחינת אוסף קלטות המוזיקה, נוטים מקבלי ההחלטות

המתמחים וחובבי המוזיקה כאחד. העולם בו המוזיקה מושמעת בכל מקום, על הספרנים להפנות את המשתמשים אל היצירות שהם סבורים שההאזנה להן תהיה נעימה להם.

ביחד עם זאת, על הספריות להקפיד לשמור על זכויות היוצרים (Rebman, 1993). בתחילה, לא אפשרו הספריות השאלה של פרטי המוזיקה. בהמשך, כתוצאה מדרישה מצד המשתמשים, ועם התפתחות מכשירי ההקלטה והשמע הביתיים, דרשו משתמשים מהספריות שישאלו להם פריטים להאזנה ביתית, וכאן החל תהליך ארוך ומסובך מצד הספריות, בניסיון לפתור את בעיית זכויות היוצרים של השאלת קלטות המוזיקה (Heikki, 1984).

בישראל הוגשה תביעה נגד ספריות ציבוריות המשאלות מוזיקה. התביעה התבססה על חוק זכויות יוצרים משנת 1911 וחוק זכויות מבצעים משנת 1984, שהגבילה את הספריות ממתן שירותי השאלה על חלק מן האוסף (בספריות 1997: 15, 1991: 29) ב-8 במאי 2003 זיכה בית המשפט העליון בישראל את הספרייה, לאחר ערעור שהגישה, ואשר השאלת דיסקים למנויי הספרייה. פסק דין זה התבסס על חוק אנגלי משנת 1996 שהפריד בין השאלה להשכרה. פסק הדין התבסס גם על עקרון הספרייה הציבורית, המושתת על שני יסודות. הראשון, ספרייה ציבורית פתוחה לציבור הרחב. השני, ספרייה צריכה לספק לציבור מקור חשוב של ידע ותרבות ללא תשלום מצדו (מדינת ישראל, ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, 8 במאי 2003).

פרופיל משתמש

הספרייה הציבורית היא חלק בלתי נפרד מהקהילה. תפקידה העיקרי הוא לספק מידע ותרבות לתושבי האזור. תושבי האזור סומכים על הספרייה, שיוכלו למצוא בה דרכים להעביר את זמנם הפנוי ולהעשיר את הידע שלהם. לכן, חשוב כי הספרן יידע לזהות נכונה את המבקרים בספרייה. זיהוי כזה הוא הכרחי, חיוני וחשוב במיוחד, על מנת שניתן יהיה לרכוש את האוסף המתאים ולפתח אותו כך שיענה על דרישות המשתמשים. כאשר הספרייה יודעת מיהם משתמשיה ומפתחת את האוסף בהתאם לכך, היא משרתת אותם בצורה טובה (Kim and Little, 1987; Burns, 1994).

כל קהילה מכתובה אופי שונה של אוסף הספרייה. האוסף נקבע על פי האופן בו מורכבת הקהילה, ותחומי ההתעניינות שלה. מחקר משתמשי הספרייה אוסף

פרמטרים כגון: מין המשתמש, גזעו ומצבו הכלכלי. נמצא כי בין המשתמשים בספרייה יש קבוצה גדולה של נשים צעירות, בעלות השכלה על תיכונית, רווקות או נשואות, ועובדות במשרות שאינן בכירות. Lange (1988) ערכה מחקר טלפוני במחוז בדרום מערב ארה"ב. מתוך 760 שיחות טלפון שנערכו, נענו 467 איש. במחקר נבדק השוני בין משתמשי הספרייה לאלו שאינם משתמשים בה. הקריטריונים שנבדקו הם: גזע, מין, גיל, גודל משפחה, משך זמן ההאזנה למוזיקה וניסיון ילדות עם הספרייה. במחקר זה נמצאו ארבע קבוצות משתמשים: הקבוצה הראשונה-הקבוצה של מי שאינם משתמשים. הקבוצה השנייה-קבוצת המשתמשים הפוטנציאליים. נמצא כי הפרופיל שלהם מתאים לפרופיל המשתמש כפי שנמצא במחקרם של Berelson (1949) ושל Knight and Nourse (1967). הקבוצה השלישית - קבוצת המשתמשים הבינוניים. נמצא כי הפרופיל שלהם תואם לקבוצת אלה שאינם משתמשים, והקבוצה הרביעית-קבוצת המשתמשים הכבדים.

בשנת 1991, נערך מחקר משתמשי הספרייה הציבורית בארה"ב, על ידי משרד החינוך, היחידה לסטטיסטיקה. מטרתו היתה להשוות נתונים ולעמוד על השינויים שהתרחשו מאז הבדיקה הקודמת משנת 1948. המחקר בדק את המשתמש מבחינה דמוגרפית: גיל, השכלה ומצב כלכלי. תוצאות המחקר היו דומות לשנת 1948: הקורא הוא אדם לבן, בעל השכלה תיכונית ומעלה ומצב כלכלי ממוצע ומעלה. תוצאות המחקר הראו עוד, כי למרות ההתפתחות הגדולה והשיפור, עדיין יש דרך ארוכה בניסיון להגיע אל כלל האוכלוסייה (Schepke, 1994).

בשנת 1994, נערך בישראל מחקר פרופיל הקורא הבוגר בקרב קוראי הספריות הציבוריות. המחקר הקיף 659 נבדקים בגילאי 14 ומעלה. גם כאן נבדק הקורא מבחינה דמוגרפית: מין, גיל, השכלה, עיסוק וארץ לידה. זהו מחקר ראשון שנעשה בישראל בנושא פרופיל בספרייה ציבורית. תוצאות המחקר הראו כי הקורא הבוגר הטיפוסי בארץ הוא ממין נקבה, שייך לקבוצת הגיל הצעירה (גילאים 18-24), בעל השכלה תיכונית ומעלה, עיסוקו ממקצועות הצווארון הלבן והשירותים (מורים, פקידים וכדומה). רוב הקוראים הם ילידי הארץ (שהם, 1994).

לסיכום, מחקרי פרופיל שנעשו במהלך השנים מצאו שמפרופיל המשתמש עולה שמדובר באשה צעירה, בעלת השכלה תיכונית ומעלה, לבנה ורווקה.

בספריות למוזיקה לרכוש פריטים שנראים להם חשובים, ואשר לדעתם עשויים להרחיב את ידיעות המשתמשים ואינם מתייחסים להעדפות המשתמשים ולרצונותיהם המוזיקליים.

מחקר נוסף שנערך באנגליה בשנת 1988, בדק גם הוא, בין השאר, את העדפות המשתמשים. במחקר נמצא כי אנשים שואלים קלטות וידיאו ומוזיקה בהתאם לרשימת רבי המכר שבחנויות. תוצאות המחקר הראו כי המשתמשים מעדיפים סגנונות רוק ופופ (56 אחוז) (Lange, 1988).

שהם (1994), השוותה במחקרה על פרופיל הקורא, בין פרופיל הקורא לפרופיל המאזין בספרייה הציבורית בישראל. היא בדקה ספרייה ציבורית אחת למוזיקה, ומצאה שוני בין פרופיל הקורא לזה של המאזין. ממחקרה עולה שפרופיל המאזין בספרייה למוזיקה הוא כזה: הוא ממין זכר (70 אחוז), גילו צעיר יחסית (30-19) ועל פי רוב הוא בעל השכלה תיכונית ובא לספרייה רק כדי להשתמש בספריית המוזיקה. המסקנה במחקר זה היתה, כי הספרייה למוזיקה פונה לקהל יעד ספציפי, שאינו משתמש בשירותים האחרים של הספרייה הציבורית.

מחקרים רבים בדקו את פרופיל המשתמשים בספרייה הציבורית. מחקר כלל ארצי ראשון שבדק את פרופיל המשתמש בספרייה הציבורית פורסם בארצות הברית כבר ב-1949 (Berelson, 1949). מאז נערכו מספר מחקרים מקיפים (eg. Knight & Nourse, 1967; Gallup Organization Inc. 1969; Zweizig & Dervin, 1977). למרות הזמן הרב שמפריד בין מחקר למחקר עולה מהמחקרים פרופיל המשתמש בספרייה הציבורית כאדם צעיר, לבן, בעל השכלה והמשתייך למעמד הבינוני.

מחקרו של Berelson (1949) התמקד בשני סוגי מדדים: במדדים דמוגרפיים - גיל, עיסוק, מצב כלכלי, סטטוס אישי והגזע של המשתמש, וכן נבדקו המרחק אותו צריך המשתמש לעבור מביתו לספרייה ודעותיו החברתיות של המשתמש. מתוצאות המחקר עולה כי המשתמש הוא אשה צעירה, בעלת השכלה תיכונית ומעלה, לבנה ורווקה.

מחקרם של Knight and Nourse (1967) מתאר את המשתמשים על פי מדדים דמוגרפיים בלבד. מחקרם הקיף 1,549 מבוגרים. השכלתו של המשתמש נבדקה מול רמת השימוש שהוא עושה בספרייה. גם במחקר זה הראו התוצאות כי המשתמש הוא בעל השכלה תיכונית ומעלה. כמוכן, נבדקו במחקר זה גם

הספרייה אינם תושבי המקום, ייתכן שהאוסף צריך להיות בעל אופי שונה. בנוסף על זאת, כדאי לספרייה לדעת נתון זה כדי לבדוק את שירותיה לתושבי חוץ. כגון שעות פתיחת הספרייה וכדומה במטרה לשפר את השירות.

משתנים התנהגותיים

מטרת הביקור בספרייה, אופן הביקור בספרייה, פעילות המאזין בזמן האזנה, עזרים לשמיעת יצירות, אופן בחירת הדיסק.

משתני העדפה מוזיקלית

סגנון מוזיקלי - זהויות שונות של יצירות מוזיקליות. **אופי היצירה** - מקצב היצירה המשפיע על הרגש אותו מרגיש האדם בזמן האזנה. **מבצע, פורמט** - סוג אחסון של צלילים להם ניתן להאזין, **שפת היצירה** - השפה בה משתמשים ביצירה לה מאזינים (בין אם היא בשפת המקור או בגרסה המתורגמת).

אוכלוסייה

אוכלוסיית המחקר כוללת את משתמשי הספריות הציבוריות למוזיקה ברחבי הארץ, בהן האוסף המוזיקלי שכולל יותר מ-100 פריטים. המשתמשים הם בני 14 ומעלה. על פי הנתונים של המחלקה לספריות במשרד החינוך והתרבות (נכון לשנת 2001) יש 13 ספריות העומדות בקריטריונים הללו.

מדגם

חמש ספריות נמצאו מתאימות למחקר זה מכיוון שעמדו בקריטריונים של גודל האוסף העומד על לפחות 100 דיסקים בספרייה, ושל אפשרות לשאול הקלטות בפורמטים שונים. הספריות נמצאות בצפון הארץ ומרכזה לקהל. הספריות נבדלות אחת מהשנייה בעיקר בגודל האוסף הנע בין 2000 דיסקים לכ-20,000 דיסקים, במבנה הפנימי של הספרייה ובאוסף הספרייה. בספריות הגדולות נאסף מספר שאלונים כפול מהמספר שנאסף מהספריות הקטנות. במחקר השתתפו 144 נבדקים בני 14 ומעלה. מהם 106 גברים (73.6 אחוז) ו-36 נשים (25 אחוז) נשים (שני נבדקים לא ענו לשאלה זו). על פי רוב, הספריות עצמן הן אלו שמגבילות את גיל המשתמשים בהן ל-14 ומעלה. רק אחת מהספריות שהשתתפו במחקר מאפשרת גם לילדים להשתמש בה.

הליך המחקר

במחקר זה נבדקו משתמשים אשר הגיעו לספרייה

מטרת מחקרים אלו היתה לבדוק מיהם משתמשי הספריות, בדרך כלל כדי ולהגדיל את מספר המשתמשים בהן ולשפר את שירותי הספרייה, עד כה לא נעשה מחקר מקיף לגבי פרופיל המשתמש בספריות הציבוריות למוזיקה בארץ והיה מעניין לראות מהו פרופיל המאזין בספריות אלו. מטרת מחקר זה היא לבנות את פרופיל המשתמש או המאזין בספרייה ציבורית למוזיקה על פי שלושה סוגי משתנים: משתנים דמוגרפיים, התנהגות המשתמש בעת ההאזנה והעדפותיו המוזיקליות.

מתודולוגיה

המחקר הוא סקר שנערך בקרב משתמשי הספריות הציבוריות למוזיקה בישראל. הסקר הקיף 144 נבדקים מחמש ספריות ציבוריות למוזיקה בארץ, והתייחס להעדפות האזנה של המשתמש ולהתנהגותו בזמן ההאזנה. כן התייחס הסקר לפרטים דמוגרפיים, על מנת לזהות את פרופיל המשתמש בספרייה הציבורית למוזיקה.

שאלות המחקר

1. מהו הפרופיל הדמוגרפי של המשתמש בספרייה הציבורית למוזיקה?
2. מהי התנהגות המאזין בספרייה הציבורית למוזיקה?
3. מה מעדיף לשמוע המאזין בספרייה הציבורית למוזיקה?

הגדרות

פרופיל מאזין

חתך המתאר את המבקר בספרייה הציבורית למוזיקה על פי שלושה סוגי משתנים: דמוגרפיה, התנהגות והעדפה מוזיקלית.

משתנים דמוגרפיים

גיל, השכלה מוזיקלית לימוד מוזיקה ברמה התיאורטית או/ו המעשית, מעמד תעסוקתי-תלמיד בית הספר התיכון, חייל, סטודנט, שכיר, עצמאי, פנסיונר, שפה-שפת האזנה ליצירות קוליות, ארץ לידה, יישוב המגורים - מקום מגוריו הנוכחי של מבקר הספרייה. מכיוון שלא בכל עיר יש ספרייה למוזיקה, משתמשי הספרייה הציבורית למוזיקה אינם רק תושבי העיר בה ממוקמת הספרייה. אוסף הספרייה נבנה בהתאם לתושבי המקום, אך אם רוב מאזיני

למוזיקה בארץ כפי שעולה מלוח מספר 2 הוא ממין זכר, צעיר (גילאי 30-19), נולד בארץ, גר בעיר שבה ממוקמת הספרייה, אינו בעל השכלה מוזיקלית, והוא על פי רוב לומד או עובד.

התנהגות

השאלות הקשורות להתנהגות המשתמש כללו התייחסות לאופי הביקור בספרייה: תדירותו, משך הביקור ומשך זמן ההאזנה למוזיקה בו, וכן לפעילות המשתמש בזמן הביקור ותוך כדי ההאזנה למוזיקה בספרייה הפעילויות שנבדקו היו: קריאה, כתיבה/שרבוט, שירה/זמזום, צפייה בטלוויזיה והתנועות.

מלוח מספר 3 עולה שהמשתמש הממוצע מבקר בספרייה בין שש לשבע פעמים בחודש. משך זמן ביקורו בספרייה כחצי שעה, וכחצי מהזמן הזה מוקדש להאזנה למוזיקה בספרייה. המשתמש הממוצע מבקר בספרייה לבד (12 ו-1 להציג גם אחוזים ענו כי הם באים לבד לספרייה). על פי רוב הוא אינו מנוי על שאילת דיסקים (32 ענו כי יש להם מנוי לספרייה), ואם הוא מנוי הוא שואל שניים עד שלושה דיסקים בכל ביקור.

לוח מספר 1:

התפלגות השאלונים על פי הספריות

מספר ספרייה	מספר שאלונים שנאספו
ספרייה מס' 1	41
ספרייה מס' 2	48
ספרייה מס' 3	14
ספרייה מס' 4	22
ספרייה מס' 5	19
סה"כ	144

מלוח מספר 4 עולה כי הפעילות המועדפת על המשתמש הממוצע היא קריאה בזמן ההאזנה. פריט הקריאה השכיח בזמן זה הוא טקסט היצירה לה מאזין המשתמש (יש לציין כי ההבדלים אינם גדולים בין פעילות אחת לשנייה או בין פריט אחד לשני).

מטרת הביקור בספרייה

במטרת הביקור לספרייה, אוחדו כל הקטגוריות שאינן קשורות לנושא המוזיקה (להיות במקום שקט, להעביר את שעות הפנאי ולהיפגש עם חברים).

לבצע השאלת פריטים ו/או כדי להאזין למוזיקה. במשך הזמן בו הושארו השאלונים בספריות והספרנים עזרו בחלוקת השאלונים למשתמשים מעל גיל 14. במהלך המחקר התגלו מספר קשיים שנגרמו מסיבות שונות: לרוב, שוכנות הספריות הציבוריות למוזיקה בתוך ספרייה ציבורית (ספריית אם), ופתוחות מספר סצומצם בלבד של שעות בשבוע. כפי שנאמר על ידי הספרנים, קשה לעמוד על מספר המשתמשים המבקרים בספרייה באופן תדיר. לעיתים מגיעים מבקרים מעטים ובפעמים אחרות מגיעים משתמשים רבים. על פי רוב, הסכימו המשתמשים ברצון למלא את השאלון, אך היה מספר מצומצם של מבקרים שנמנעו מלמלא אותו. בין ביקור לביקור (של החוקרת) בספרייה, הושארו שאלונים אצל הספרנים על מנת שמשתמשים ומבקרים בספרייה יוכלו למלא אותם. לא תמיד התפנו הספרנים לחלק את השאלונים למשתמשים ולהדריכם כראוי.

למרות הקשיים האמורים, הספריות והספרנים שיטפו פעולה ונענו להשתתפות במחקר זה, וכך גם המשתמשים המבקרים בספריות הציבוריות למוזיקה.

כלי המחקר

במחקר נעשה שימוש בשאלון למשתמש שפותח על ידי עורכת המחקר. שאלון למשתמש כולל 27 שאלות (חלקן מורכבות ממספר פריטים) הנחלקות לשלושה נושאים: (א) מאפייני התנהגות הקשורים להאזנה למוזיקה בספרייה; (ב) מאפייני העדפה הקשורה להאזנה למוזיקה; ו- (ג) משתנים ביוגרפיים (רקע). שאלון לספרייה נבנה בצורת **ראיון פתוח חצי סובנה**. ראיון מסוג זה כולל שאלות מוגדרות ומאפשר איסוף נתונים ומידע רצוי, תוך מתן אפשרות למראוין לנתב את השיחה לנושאים נוספים, להרחיב בנקודות שונות ולהאיר היבטים חדשים וחשובים.

מספר השאלונים למשתמש שנאספו מכל ספרייה היה בין 14 ל-48 שאלונים. בסיכום כולל, נאספו 144 שאלונים משתמשים בחמשת הספריות, כפי שניתן לראות בלוח מספר 1:

ממצאים - פרופיל המשתמש בספריות הציבוריות למוזיקה בארץ.

דמוגרפיה

השאלות הקשורות לדמוגרפיה כללו התייחסות למין, לגיל, לארץ לידה, להשכלה מוזיקלית, לעיסוק ולקרבת מקום המגורים לספרייה.

פרופיל המשתמש הממוצע בספרייה הציבורית

לוח מספר 2:
התפלגות המשתנים הדמוגרפים

המשתנה	קטגוריות	N	אחוזים
מין	זכר	106	73.60
	נקבה	36	25.00
	לא ענו	2	1.38
לימודי מוזיקה	לא	76	52.78
	לא פורמלי	35	24.31
	פורמלי	31	21.53
	אחר	2	1.38
עיסוק	תלמיד	53	36.81
	חייל	11	7.63
	עובד (שכיר או עצמאי)	56	38.89
	לא עובד (פנסיונר, עקר-)	19	13.19
	בית, מובטל)	5	3.47
מגורים בעיר בה נמצאת הספרייה	כן	110	76.39
	לא	34	23.61
גיל	בני נוער- 14-18	26	18.05
	צעירים- 19-29	59	40.97
	מבוגרים- מעל 30	58	40.27
ארץ לידה	ישראל	107	74.31
	ארצות אחרות	32	22.22
	לא ענו	5	3.47

לוח מספר 3:
הממוצע של משתני התנהגות

משתנה	ממוצע	ס.תקן	-N
מספר ביקורים בחודש האחרון-מספר	6.50	4.37	122
משך זמן ביקור בספרייה בדקות (מספר עשרוני)	29.67	24.07	135
משך זמן האזנה בספרייה בדקות	12.84	21.41	139
מספר דיסקים ששאל המבקר בכל ביקור	2.19	2.27	106
מספר דיסקים שמאזין להם בספרייה בכל ביקור	2.60	2.37	47

לוח מספר 4:
הממוצע של מידת הפעילות ושל השימוש בפריטים בזמן (N=66)

משתנה	ממוצע	ס.תקן
פעילות בהאזנה **		
קריאה	1.65	0.83
כתיבה/שרבוט	1.13	*0.42
שירה/זמזום	1.39	0.67
צפייה בטלוויזיה	1.06	*0.24
התנועות	1.15	0.65
פריטים בשימוש בזמן ההאזנה **		
טקסט היצירה	1.71	0.87
תרגום יצירה	1.22	*0.54
תווים	1.18	*0.52
מידע על יצירה	1.45	0.78
ספר קריאה	1.34	0.59

* פיזור נמוך במיוחד ** טווח הציונים: 3-1

5 בחירה בדרגה 1 משמעה עדיפות נמוכה מאוד של ההיגד, ובחירה בדרגה 5 משמעה עדיפות גבוהה מאוד עם ההיגד.

מלוח מספר 7 עולה שהקריטריונים שבאמצעותם המשתמש הממוצע נוטה לבחור את העדפותיו המוזיקליות הם זמר, להקה, או סגנון מוזיקלי. נראה כי אין הבדל משמעותי בין העדפת מוזיקה שקטה או איטית לבין מוזיקה רועשת או קצבית. בנוסף על כך, הסגנונות המוזיקליים אותם נוטה המשתמש הממוצע לשמוע הם מוזיקה קלאסית, רוק, פופ, ומוזיקה ישראלית.

כפי שעולה מן הנתונים, מתוך רוב הנבדקים בוחרים דיסקים על פי יותר מקריטריון אחד (בממוצע 1.16). הקריטריון השכיח ביותר הוא בחירה לפי המלצת הספרן או על פי המלצתם של משתמשים אחרים.

ניתן היה לציין מספר מטרות לביקור בספרייה. מלוח מספר 5 עולה כי רוב מוחלט של הנבדקים מגיע כדי לבצע מטלה לימודית (89 אחוז) ו/או למטרות שאינן קשורות לדיסקים: חברים, פנאי, מקום שקט (83 אחוז). גם אחוז המגיעים לשאול דיסקים ו/או להאזין למוזיקה בספרייה הוא גבוה (65 אחוז ו-61 אחוז בהתאמה). מנתונים אלו עולה כי רוב המשתמשים מגיעים לספרייה ליותר ממטרה אחת בכל מפגש (1.35 בממוצע, ראו לוח מספר 6).

מלוח מספר 6 עולה, שהמשתמש הממוצע מגיע לספרייה כדי להשיג יותר ממטרה אחת (בממוצע 1.35). כפי שרואים מלוח מספר 5 המטרה השכיחה ביותר היא ביקור בספרייה למטרה לימודית (88.19 אחוז).

העדפה

המשתמשים נתבקשו לדרג את העדפותיהם המוזיקליות בסולם העדפות בן חמש דרגות מ-1 עד

לוח מספר 5:

מטרת הביקור בספרייה

שכיחות באחוזים	לא		כן		
	שכיחות באחוזים	N - משתמשים שענו על שאלה זו	שכיחות באחוזים	N - משתמשים שענו על שאלה זו	
11.81	17	88.19	127	מטלה לימודית	
35.42	51	64.58	93	השאלת דיסקים	
38.89	56	61.11	88	האזנת דיסקים	
17.36	25	82.64	119	מטרות אחרות שאינן קשורות למוזיקה	

לוח מספר 6:

מספר מטרות לשמן מגיעים המשתמשים לספרייה

מספר N - משתמשים שענו על שאלה זו	ס.תקן	ממוצע של מספר המטרות	משתנה
144	0.72	1.35	מספר המטרות לשמן מגיעים לספרייה המשתמשים

לוח מספר 7:

ממוצע ההעדפות מוזיקליות (N=144)

משתנה	ממוצע	ס.ת.קן
קריטריון בחירת דיסקים	העדפות של סולם 5-1	--
זמר	3.90	1.47
מלחין	2.92	1.69
משורר	2.20	1.37
להקה	3.69	1.56
תזמורת	2.52	1.49
מבצע	2.96	1.59
סגנון	3.79	1.56
האזנה לאופי מוזיקלי מסוים		
מוזיקה שקטה/איטית	2.87	1.20
מוזיקה רועשת/קצבית	2.71	1.23
האזנה לסגנון מוזיקלי מסוים		
קלאסי	2.77	1.54
רוק	3.02	1.61
ג'אז	2.53	1.46
פופ	2.82	1.49
קלה	2.25	1.27
אלקטרונית	2.20	1.42
בלוז	2.13	1.31
ישראלי	2.76	1.51
יהודי	1.59	1.02
אתנית/עולם	2.37	1.47

דיון וסיכום

מאזין בספרייה, הוא מאזין בממוצע לשניים או לשלושה דיסקים. הוא נוטה לקרוא בזמן האזנה, בדרך כלל את טקסט היצירה. המבקר אינו מנוי בספרייה ומגיע אליה בדרך כלל בגפו. המבקר משתמש ביותר מקריטריון אחד על מנת לבחור את ההעדפות המוזיקליות. הקריטריונים המנחים אותו הם זמר, להקה וסגנון מוזיקלי. הסגנונות המוזיקליים המועדפים על המבקר הם: מוזיקה קלאסית, רוק, פופ ומוזיקה ישראלית.

מגדר:

גברים משתמשים בספרייה למוזיקה יותר מאשר נשים. הפער ביניהם הוא גדול: שלושה רבעים מהמשתמשים הם גברים, בעוד הנשים מהוות רק רבע מכלל המשתמשים. נראה שמצב לא השתנה מאז מחקרה של שהם (1994), שם נמצאו ממצאים דומים ביחס למשתמשי הספרייה הציבורית למוזיקה. ממצא זה שונה מהיחס בין גברים לנשים שנמצא

המטרה המרכזית של מחקר זה היא לבנות את פרופיל המשתמש בספריות הציבוריות למוזיקה בישראל על פי שלושה סוגי משתנים: משתנים דמוגרפיים, משתני התנהגות ומשתני העדפה מוזיקלית.

הפרופיל הדמוגרפי של המשתמש בספרייה הציבורית למוזיקה

הפרופיל, שהתקבל מן הממצאים, מתאר מבקר צעיר, בגילאים 19-29, יליד הארץ, הגר בעיר בה ממוקמת הספרייה, אין לו השכלה מוזיקלית ועל פי רוב הוא לומד או עובד. המבקר נוטה להגיע לספרייה בין שש לשבע פעמים בחודש, והוא מגיע ליותר ממטרה אחת כשהמטרה העיקרית אינה קשורה למוזיקה דווקא, אלא היא לימודית בעיקרה. כל ביקור שלו נמשך בממוצע כחצי שעה. אם הוא מאזין למוזיקה בספרייה, נמשכת האזנתו בממוצע כרבע שעה. מספר הדיסקים שהוא שואל נע בין שניים לשלושה דיסקים, ואם הוא

רוב המשתמשים הם תושבי העיר שבה ממוקמת הספרייה. עוד נמצא, כי משתמשים שאינם גרים בעיר שבה היא ממוקמת, שואלים יותר דיסקים מאשר אלו הגרים בעיר בה ממוקמת הספרייה. ייתכן שהסיבה לכך היא, שלאילו הגרים רחוק מהספרייה, קשה להגיע אליה בתדירות גבוהה, על מנת להחליף את הדיסקים שברשותם, ולכן הם שואלים יותר דיסקים בכל פעם. Lange (1988), מצאה, כי המשתמש גר בדרך כלל קרוב לספרייה. אחת ההמלצות במחקרה היתה למקם את הספרייה קרוב למשתמשיה. נראה שהמלצה זו תקפה גם לגבי מחקר זה. שלא כמו ספריות ציבוריות רגילות שנמצאות כמעט בכל מקום ואזור, הספריות הציבוריות למוזיקה בארץ אינן רבות, וכששוקלים הקמת ספריות למוזיקה, מן הראוי להתחשב בהמלצה זו.

תדירות הביקורים בספרייה:

במחקר זה נמצא שכשליש מהמשתמשים מגיע מספר פעמים בשבוע לספרייה, כשליש מגיע פעם בשבוע, ומיעוט מבין המשתמשים מגיע פעם בשבועיים בלבד. למעשה, חלק הארי (87.145 אחוז) של הנבדקים מגיע לספרייה בתדירות של פעם אחת בשבועיים או יותר.

מדיניות השאלת הפריטים בספריות יכולה להסביר את תדירות ביקוריהם של המשתמשים בספריות הציבוריות למוזיקה. מדיניות השאלת הדיסקים של הספריות (פרט לספרייה שאין בה שירותי השאלה) היא להשאיל פריטים לתקופה של שבוע, בספריות עם האוספים הקטנים, או לתקופה של שבועיים, בספריות עם האוספים הגדולים. המשתמשים שיש להם מנוי חייבים להגיע לפחות פעם בשבועיים לספרייה, משום שלא ניתן לבצע הארכות עבור פרטי ההשאלה. מספר ספריות פתוחות רק מספר מצומצם של פעמים בשבוע. נתון זה מגביל את המשתמש מלהגיע לספרייה בתדירות גבוהה, והוא משמעותי כשבאים לבחון את תדירות ביקורי המשתמשים בספרייה.

משך הביקור ומשך האזנה:

במחקר זה נמצא כי המשתמשים שוהים בממוצע בספרייה הציבורית למוזיקה פרק זמן של עד חצי השעה. משתמשים רבים (64.58 אחוז) מגיעים לספרייה על מנת לשאול פריטים, ומבין אלו שמאזינים למוזיקה, על פי רוב (62.12 אחוז) הם מאזינים לא יותר מחצי שעה. כאמור, משתמשים רבים מגיעים לספרייה על מנת לשאול דיסקים, וייתכן שהם מאזינים

בספריות הציבוריות בכלל, ללא התמקדות בספריות למוזיקה. במחקרים העוסקים בספריות הציבוריות, ניתן לראות כי רוב המשתמשים הם נשים. כך נמצא אצל Berelson עוד בשנת 1949, ובמשך השנים, כולל מחקרים עדכניים שנעשו לאחרונה (Knight & Nourse, 1969; Zweizig and Dervin, 1977; Lange, 1988; Scheppke, 1994; Yilmaz, 1998; Smith, 1999; שהם, 1994).

גיל:

במחקר הנוכחי חולקו הנבדקים לשלוש קבוצות גיל. אחוז קבוצת הצעירים (בני 29-19) דומה לאחוז קבוצת המבוגרים, (בני 30 ומעלה). מרבית משתמשי הספרייה, אם כן, הם בני פחות מ-30. ממצאים אלו תואמים את הספרות המחקרית המורה כי צעירים הם קהל היעד העיקרי של הספריות הציבוריות. כך נמצא במחקרי הפרופיל שבוצעו לאורך השנים (Berelson, 1949; Knight & Nourse, 1969; Zweizig and Dervin, 1977; Lange, 1988; Scheppke, 1994; Yilmaz, 1998; Smith, 1999; שהם, 1994).

השכלה מוזיקלית:

רוב המשתמשים בספרייה הציבורית למוזיקה אינם בעלי השכלה מוזיקלית. נתון זה ניתן להסביר בכך שהאזנה למוזיקה מאפשרת הנאה גם ללא ידע מעמיק במוזיקה וללא ההבנה מקצועית של הצלילים המושמעים.

מעמד תעסוקתי:

במחקר זה נמצא כי רוב המשתמשים עובדים או לומדים. נתון זה תואם את גיל המשתמשים. משך זמן השהות בספרייה של מבקרים שאינם עובדים או לומדים, הוא הארוך ביותר. ייתכן שהסיבה לכך נעוצה בזמן הפנוי הרב המצוי בפניהם, וההתייחסות מצדם לספרייה היא כאל מקום בו ניתן להעביר את הזמן הפנוי, לעומת תלמידים ועובדים צעירים שמגיעים לספרייה מסיבות אחרות.

מחקרי פרופיל של משתמשי ספריות ציבוריות מראים כי על פי רוב, המשתמשים הם עובדים מהמעמד הבינוני (Berelson, 1949; Knight & Nourse, 1969; Zweizig and Dervin, 1977; Lange, 1988; Scheppke, 1994; Yilmaz, 1998; Smith, 1999; שהם, 1994). בספריות למוזיקה אין צורך במקצועיות ובמעמד תעסוקתי עתיר ידע על מנת להאזין למוזיקה. ניתן לראות זאת באמצעות העובדה שהמשתמשים באים מרמות תעסוקה שונות.

יישוב מגורים:

הציבורית למוזיקה

סגנון מוזיקלי

במחקר הנוכחי נמצא, כי סגנונות המוזיקה המועדפים הם מוזיקת רוק (77 אחוז), מוזיקה ישראלית (70 אחוז), פופ (69 אחוז), וקלאסי (59 אחוז).

אופי היצירה

לא נמצא הבדל משמעותי בהעדפה של אופי מוזיקלי מסוים.

בפועל, יש מספר מועט בלבד של ספריות ציבוריות למוזיקה ברחבי ישראל. יש בארץ כחמש ספריות ציבוריות למוזיקה, בעלות אוספים גדולים יחסית (בין 2,000 ל-20,000 פריטים), המספקות שירותי השאלה של פריטי מדיה (תקליטורים, קלטות ועוד). ואו שירותי האזנה ועוד מספר קטן של ספריות קטנות נמצא עוד במחקר כי המשתמשים מגיעים אל הספרייה בעיקר מתוך העיר בה ממוקמת הספרייה (76.39 אחוז, ראה לוח מספר 2). מומלץ לנסות להקים עוד ספריות ציבוריות למוזיקה בערים נוספות בישראל דבר אשר יעודד משתמשים נוספים, שהמרחק מהווה מכשול עבורם, להגיע לספרייה ובכך להגדיל את מספר המשתמשים באוספים אלו. דווקא לאור העובדה, שעיקר משתמשי הספרייה הציבורית למוזיקה הם אנשים ללא השכלה מוזיקלית פורמלית (52.78 אחוז, ראה לוח מספר 2), המתגוררים באזור הספרייה, ולא אנשים מתחום המוזיקה, שיש להניח כי היו מגיעים לספרייה גם ממרחק רב) - יש למיקומה הדמוגרפי של הספרייה חשיבות עליונה. ככל שיהיו יותר ספריות הממוקמות בלב היישובים ובמרכזי האוכלוסייה, כך יגדל הסיכוי שקהל המבקרים בספריות אלו יתרחב. כל מי שמעוניין לשמוע מוזיקה, ללא קשר להשכלתו, צריך להיות מסוגל ליהנות משירותי הספרייה, ועליה להתאים את עצמה לסגנון המועדף על ידי משתמשיה.

למוזיקה בספרייה במשך זמן קצר, רק כדי לבחור את הדיסקים שהם שואלים. חשוב לציין שחלק מהספריות מגבילות את זמן ההאזנה בעמדות המיוחדות לבדיקת דיסקים לזמן קצר.

מספר דיסקים שהמשתמש שואל מהספרייה:

במחקר זה נמצא כי רוב המשתמשים (81.9 אחוז) שואלים בעת ביקורם בספרייה דיסק אחד או שניים. נתון זה תואם את מדיניות הספריות המאפשרות לכל מנוי לשאול שני דיסקים לכל היותר.

מספר דיסקים שהמשתמש מאזין להם בזמן שהותו בספרייה:

מבין רוב המשתמשים (70 אחוז) המאזינים למוזיקה בעת שהותם בספרייה, מאזינים בדיסק אחד עד שניים בכל ביקור. מבקרים אלו מאזינים לדיסקים שלמים. ייתכן שמבין המבקרים שצינו כי הם מאזינים ליותר משני דיסקים בכל ביקור, יש כאלה המאזינים לכמה דיסקים רק כדי להחליט ולבחור אלו דיסקים לשאול. נתון זה אינו רלוונטי לספרייה שאין בה עמדות האזנה. יחד עם זאת, נתון זה עולה בהתאמה עם זמן שהותם של המשתמשים בספרייה - רובם שוהים בה עד חצי שעה, ועולה בהתאמה גם עם מטרת ביקורם בספרייה - רבים מגיעים אליה על מנת לשאול דיסקים.

פעילות המאזין בזמן האזנה:

במחקר זה נמצאה הקריאה (25.75 אחוז) כפעילות השכיחה ביותר אותה מבצעים המבקרים בזמן האזנתם למוזיקה בספרייה. מדיניות הספריות מחייבת להיות בשקט באזור עמדות ההאזנה. בעמדות אלו, המאזינים מחזיקים, לרוב, את טקסט היצירה. העדפה מוזיקלית של המאזין בספרייה

מקורות

- פסק דין: השאלת תקליטורים או השכרתם בספריות מהווה הפרת זכויות יוצרים, (1999) בספריות, 29: 6-7.
 תביעה משפטית תקדימית כנגד ספריית המוזיקה בחולון, (1997) בספריות, 15: 14.
 מדינת ישראל (1911), פקודת זכויות יוצרים.
 מדינת ישראל (8.5.2003), ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו.
 שהם, ס. (1995). מינשרי אונסקו בדבר הספריות הציבוריות, *יד לקורא*, כ"ט, 19-16.
 שהם, ס. (1994). פרופיל הקורא הבוגר בספרייה הציבורית בישראל, *יד לקורא*, כ"ח, 11-8.

- Arntsen, E. (1984). Music and libraries, *Scandinavian Public Library Quarterly*, 17 (3): 54-57.
- Benton, R. (2001). *Libraries, N.G.D.*, 2nd Ed, Edited by Stanlt Sadie, Vol. 14: 638-645.
- Berelson, B. (1949). *The Library's Public: A report of the Public Library Inquiry*. New York: Columbia University Press.
- Bradley, C. J. (1990). *American Music Librarianship: A Biographical and Historical Survey*. Westport, Connecticut: Greenwood Press.
- Burkat, L. (1981). The challenge of music librarianship in the public library, *Notes*, 38 (1): 7-13.
- Burns, C. J. (1994). User study of the Local History Collection at the Saratoga Springs (N.Y.) public library, *Acquisition Libraries*, 11: 111-123.
- Casey, J. & Kathryn T. (1995). Music library users: Who are these people and what do they want from us? *Music Reference Services Quarterly*, 3 (3): 3-14.
- Clegg, S. M. (1985). User surveys and statistics – The opportunities for music libraries, *Fontes Artis Musicae*, 32 (1): 69-75.
- Gallup Organization Inc (1976). *The Role of Libraries in America: A Report of the Survey Conducted by the Gallup Organization for the Chief Officer of State Library Agencies... and American Library Association*. Princeton NJ.
- Gerboth, W. (1971). The public of the Music Library, *Fontes Artis Musicae*, 18: 19-21.
- Hays, T., Shearer, K. D. & Wilson, C. (Sep. 1977). The patron is not the public, *Library Journal*, 15: 1813-1818.
- International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centers. United Kingdom and Ireland Branch (2002, March 15) *Public Library Review*. Retrieved 2006, January 10 from <http://panizzi.shef.ac.uk/library-review/orgains/imus.html>
- Kim, C. H. & Little, R. D. (1987). *Public Library Users and Uses*. Metuchen, N.J. : Scarecrow press.
- Knight, D.M. & Nourse, E.S. (Eds.) (1969). *Libraries at Large: Tradition Innovation, National Interest*. New York: Broker.
- Kuyper-Rushing, L. (March 2002). Music Libraries: Centralization versus decentralization, *College and Research Libraries*, 63 (2): 139-149.
- Lange, J. M. (1988). Public library users, nonusers and type of library use, *Public library Quarterly*, 8 (1/2): 49-67.
- Marchant, M. P. (1994). *Why Adults Use the Public Library : A research Perspective*. Englewood, Colorado : Libraries Unlimited, Inc.
- McWilliams, J. (1979). *The Preservation and Restoration of Sound Recordings*. Nashville : American Association for State and Local History.
- Miller, H. (n.d). *Music librarianship*. Retrieved January,6, 2005 from <http://www.eskimo.com/~hmiller/musiclib.html>
- Miller, M. (1964). Some American record libraries, *Brio*, 1 (2): 7-10.
- Moore, T. (2000). Sound recording, *Notes*, 56 (3): 635-640.
- Nolan, J. L. (1961). Audio-Visual materials, *Library Trends*, 10: 261-272.
- Heikki, P. (1984). New currents in Finnish music libraries, *Scandinavian Public Library Quarterly*, 17 (3): 71-73.

Rebman, E. (1993). Music, *The Humanities and the Library*, Couch, Nena and Allen Nancy, eds. 2 ed. American Library Association. pp: 132-172.

Scheppeke, J. (1994). Who's using the Public Library, *Library Journal*, 9: 35-37.

Smith, C. S. (1989). *Modern Music Librarianship : Essays in honor of Ruth Watanabe*. Alfres Mann, editor. New York : pendragon: xi – xiv.

Steuermann, C. (1978). Music Libraries, *Special Libraries* 69 (11): 425-428.

Widzinski, L. (2001). The evolution of media librarianship: A tangled history of change and constancy. *Studies in Media & Information Literacy Education* 1(3) Article Number: 10. Retrieved January, 6, 2005 from <http://www.utpjournals.com/jour.ihtml?lp=simile/issue3/widzinski1.html>

Zweizig, D. and Dervin, B. (1977). Public library use, users, uses: Advances in knowledge of the characteristics and needs of the adult clientele of American Public Libraries, *Advances in Librarianship*, 7: 231-255.

GARNET WORLD BOOK

מכירת ערכות חינוך של ורלד בוק אניטרנשיונל

דאלית אל כרמל ת.ד. 51 טלפקס 04-8394005

פלאפון – 0507545633 email: woldbook20@hotmail.com

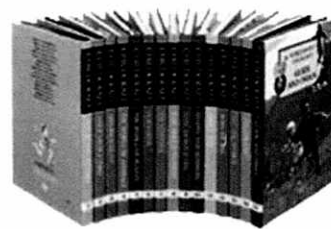

The World Book Encyclopedia 2004

לילדים

Welcome to reading

לילדים ונוער

Childcraft

מודעה